НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Інструментознавство
Освітньо-професійна програма	Звукорежисура
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
зі спеціальності	В 5 Музичне мистецтво
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Кількість ЄКТС	6
Навчальний рік	2025–2026
Структура дисципліни форма семестрового контролю (графік вивчення)	*Денна форма.* Контактні години: лекційні – 20 год., год., практичні – 40 год.; модульний контроль – 12 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 108 год. *Заочна форма*: контактні години – 4 (лекційні), практичні – 10 год.; модульний контроль – 2 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 164 год. Семестровий контроль – екзамен.
Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми	ІТ компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. . ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних

	робіт. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
Програмні результати навчання	ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих, звукорежисерських і педагогічних інтерпретацій ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.
Анотація.	***Мета дисципліни*** – засвоєння теоретичних основ знань про технічні, акустичні та виражальні характеристики музичних інструментів народів світу (народні, класичні), а також тих, що використовуються в Україні. Вивчення інструментів народів світу сприятиме поглибленому ознайомленню з їхньою культурною спадщиною та набуття навичок щодо творчого підходу до створення музичних партитур, їх аранжування, інструментування Структура навчального курсу складається з 6 змістовних модулів, кожен з яких включає лекції, практичні заняття, самостійну роботу здобувачів, що завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу курсу.
Зміст дисципліни	**МОДУЛЬ 1. СІМЕЙСТВО МІДНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ** Тема1.1. Компетентнісна актуальність навчальної дисципліни. Тема 1.2. Горни. Тема 1.3.Труби Тема 1.4. Корнети Тема 1.5. Тромбони. Туби Модульний контроль 1. **МОДУЛЬ 2. СІМЕЙСТВО СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ** Тема 2.1. Арфи. Тема 2.2. Лютні. Тема 2.3. Акустичні гітари. Тема 2.4. Електрогітари. Модульний контроль 2. **МОДУЛЬ 3. СІМЕЙСТВО ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ**

	ІНСТРУМЕНТІВ Тема 3.1. Саксофони. Тема 3.2. Гобой. Тема 3.3. Саксофони. Тема 3.4 Флейта. Тема 3.5. Кларнет. Модульний контроль 3. **МОДУЛЬ 4. СІМЕЙСТВО КЛАВІШНИХ ІНСТРУМЕНТІВ** Тема 4.1. Піаніно. Тема 4.2. Клавесини. Тема 4.2.. Органи. Синтезатори. Модульний контроль 4. **МОДУЛЬ 5. СІМЕЙСТВО УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ** Тема 5.1. Барабани. Тема 5.2. Бубни. Ксилофони. Тема 5.3. Тарілки. Трещітки . Тема 5.4. Дзвони-підвіски. Ударні установки Модульний контроль 5. **МОДУЛЬ 6. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ** Тема 6.1. Щипкові (гуслі, домра, кобза, бандура, торбан, гітара, балалайка). Смичково-ударні інструменти(басоля), струнно-ударні інструменти (цимбали, козобас). Тема 6.2. Свисткові інструменти (свистуни, окарина, сопілка, кувиця), язичкові інструменти (ріжок, дуда, сурма, дримба, баян, акордеон, концертина, бандонеон), мундштучні інструменти (трембіта, козацька труба, ріг). Тема 6.3. Мембранні інструменти (литаври, бубон, великий барабан, бухало, тарілка), самозвучні інструменти (підкова, тарілки), шумові інструменти (деркач, торохкало, брязкальця, рубель і качалка): способи гри, використання. Модульний контроль 6.
Система оцінювання	Форми контролю: 1. Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі – від 0 до 0,5 балу за кожну лекцію. 2. Оцінювання роботи одного практичного заняття здобувача вищої освіти виставляються від 0 до 2, 5 балів. 3. Модульний контроль –від 0 до 2-х балів кожен модуль. 4. Екзамен – максимум від 0-15 балів. Шкала оцінювання: За національною диференційованою шкалою –«відмінно», «добре»,«задовільно»,«незадовільно». За шкалою ECTS:A90-100, B82-89, C74-81, D64-73, E60-63, FX35-59, F1-34.
Академічна доброчесність	Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики доброчесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.
Рекомендовані	**Основна:** 1. Вовк Р. А. Інструментознавство: оркестр. духові та ударні інструменти: навч. посіб. / [Р. Вовк, О. Кочерженко, М. Гудима ; ред. Апанасенко В.]; Київ. ін – т музики ім. Р. Глієра. Київ. : ДКС

джерела:	Центр, 2012. 167 с. 2. Гордійчук М. Історія української музики. Київ : Наук. думка, 1989.Т. 1. 241 с. 3. Гайденко А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування : Підруч. Харків : Майдан, 2010. 156 с. 4. Грінченко В.Т. Теоретичні основи акустики: навчальний посібник. Київ: Національний технічний ун-т України «КПІ», 1998. 374 с. 5. Грінченко В.Т., Вовк І.В., Маципура В.Т. Основи акустики. Київ : Наукова думка НАН України, 2009. 867 с 6. Дражниця Л. Інструментознавство (інструменти духових оркестрів). Навчальний посібник /Міністерство культури і туризму України, Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. Львів:ЗУКЦ, 2011.167с. 7. Кучерук В.Ф. Інструментальний ансамбль : хрестоматія для вищих навч. закл. / В.Ф. Кучерук, О.М. Олексюк, Н.П. Кучерук. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 148 с. 8. Кучерюк В.Ф. Грає оркестр народних інструментів : навч. посіб. Ред. вид. відділ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки. Львів, 2005. 9. Лебедєв В.К. Словник-довідник з інструментознавства : навч. посіб. / В. К. Лебедєв; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця : Нова кн., 2010. 164 с. 10. Інструментознавство : навч.-метод, посібник / укл. І.М.. Мокрогуз. Чернівці Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 56 с.; 28 с. фото 11. Черкаський Л.М. Українські народні музичні інструменти. Київ : Техніка, 2003. 264 с. 12. Інструментознавство: навч.-метод, посіб. / укл. І.М. Мокрогуз. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 56 с.; 28 с. фото. 13. Хащеватська С.С.Інструментознавство. Вінниця : Нова книга, 2008. 256 с. 14. AdlerS. The Study of Orchestration. New York London : W.W.Norton & Company, 1989. 640 p. 15. Rossing T. Science of Percussion Instruments. World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., 2000. 215 p. 16. Howard D., Angus J. Acoustics and Psychoacoustics. G-B.: Focal-Press, 2006. 412 p. 17. Montagu J.. Origin and Development of Musical Instruments. The Scarecrow Press, Laham, Maryland-Toronto-Plymouth, UK 2007. 280 p. 18. Rossing T. Science of Percussion Instruments. World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., 2000. 215 p. 19. Rossing T. The Science of String Instruments. Springer Science + Business Media, LLC, 2010. 469 p. 20. Toole F. Sound Reproduction: The Acoustics and Psychoacoustics of Loudspeakers and Rooms. New York-London, 2013. 550 p.

Допоміжна література

21. Андрєєва О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру / О.Андрєєва. Київ : Музична Україна, 1985. 72 с.
22. Бєлявіна, Н. Д. Інструментознавство: історія виникнення, побутування та професійного розвитку струнних інструментів : навч. посіб. Ч.1. / Н. Д. Бєлявіна. Київ : ДАКККіМ, 2002. 84 с.
23. Козлін В. Й. Фізичні основи впливу смичка на струну скрипки. Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія: Фізико-математичні науки / Міністерство освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2002. № 3. С. 152–157.
24. Хоткевич Г. М. Музичні інструменти українського народу. Друга редакція /упоряд., підгд тексту, покажч. О. О. Савчук; післямова І. В. Мацієвського, И. Ю. Мішалова, М. Й. Хая. Харків: Видавець Савчук О. О., 2012. 512 с. 202 іл.(Серія Слобожанський світ. Випуск 4).
25. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти / Л. Черкаський. Київ : Техніка, 2003. 264 с.
26. Chaigne A., Kergomard J. Acoustics of musical instruments. New York: Springer-Verlag, 2016. 845 p.
27. Everest F.A. The master handbook of acoustics. New York: McGraw-Hill, 2001. 616 p.
28. Hall D.E. Musical acoustics. Thomson Brooks/Cole, 2004. 480 p.
29. Hartmann W.M. Principles of musical acoustics. Springer, 2013. 364 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

30. https://uahistory.co/pidruchniki/arystova-art-integrated-course-5-class-2022/13.php
31. https://muzabetka.com.ua/simfonichniy-orkestr-udarni-ta-elektronni-instrumenti.html
32. https://uahistory.co/pidruchniki/kondratova-musical-art-7-class-2015/32.php
33. Наукова бібліотека НАКККіМ. URL: 19 https://nakkkim.edu.ua/science/biblioteka
34. http://yanasilina.blogspot.com/2020/04/blog-post_22.html
35. Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених НАКККіМ. URL: https://nakkkim.edu.ua/science/rada-molodikh-vchenikh_aspirantiv-ta-zdobuvachiv;
36. https://ua.faqukr.com/6581-muzichni-instrumenti-narodiv-svitu-opis-istorija-foto.html
37. Європейська цифрова бібліотека – Europeana [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.europeana.eu/ portal
38. https://sway.office.com/G2RGkWsOI5ncLKnr?ref=Link
39. https://ocnt.com.ua/rozmayittya-muzychnyh-instrumentiv-svitu/
40. https://fledur.org.ua/samye-bolshie-muzykalnye-instrumenty-v/
41. Струнні смичкові музичні інструменти в музейній колекції
42.https://www.pyrohiv.com › activities › strunni-smichko..
43. Види і назви духових музичних інструментів – Порадимо https://poradumo.com.ua › 228500-vidi-i-nazvi-dyhovi..
44.https://patinahati.com/ua/a457434-vidy-klavishnyh-muzykalnyh.html
45. https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/12187/3/Koriakin-Osn-muz-akust-konsp-lekc.pdf

	46. https://slukh.media/texts/ukrainian-folk-instruments/ 47. Самозвучні (ідіофони), перетинкові (мембранофони, або мембранні) https://proridne.wordpress.com › 48. https://vsviti.com.ua/ukraine/74799
Матеріально-технічне, лабораторне, програмне забезпечення дисципліни	Проведення практичних та семінаоських занять з дисципліни «Інструментознавство» забезпечується матеріально-технічною базою (спеціалізована мультимедійна аудиторія 003, корп.15, НАКККіМ), навчально-методичною документацією та матеріалами.
ГарантОПП	***Грищенко В. І.*** – в.о. завідувача кафедри музичного продакшну та звукорежисури, доцент, кандидат педагогічних наук
Кафедра	Кафедра музичного продакщну та звукорежисури Сторінка кафедри на сайті Академії: https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovyi-instytut-performatyvnykh-mystetstv/kafedra-muzychnoho-prodakshnu-ta-zvukorezhysury
Науково-педагогічний працівник	 **Грищенко В.І.** – в.о. завідувача кафедри музичного продакшну та звукорежисури, доцент, кандидат педагогічних наук E-mail:v.grishenko@dakkkim.edu.ua